# Fuengirolan merilajien pikaopas

***(Opettajien käyttöön tarkoitettu aineisto)***

Fuengirolan rannikko kuuluu Alboránինmeren ekologiseen kokonaisuuteen, ja siellä elää huomattavan monimuotoinen meriluonto viime vuosisadan voimakkaasta kaupunkirakentamisesta huolimatta. Tähän luetteloon on koottu opetusaineistossa ja Senderos Marinos -reiteillä esitellyt lajit. Ne on ryhmitelty ekologisin perustein, jotta aineistoa olisi helppo hyödyntää opetuksessa.

---

## Rannikon lajit (kalliot sekä luonnolliset ja rakennetut riutat)

- **Sargot (*Diplodus* spp.)**
  Sitkeitä, runsaslukuisia ja helposti havaittavia kallioilla ja riutoilla.
- **Salpat (*Sarpa salpa*)**
  Kasvinsyöjiä, jotka muodostavat rauhallisia parvia pohjan tuntumassa.
- **Limakalat (*Blenniidae*)**
  Pieniä kaloja, jotka elävät kallionraoissa ja onkaloissa.
- **Välimeren koralliahvenet (*Chromis chromis*)**
  Hyvin yleisiä; muodostavat tiheitä parvia valoisissa vesissä.
- **Kirjohuulikalat (*Coris julis*)**
  Värikkäitä kaloja, joita on helppo tarkkailla vaihtelevilla pohjilla.
- **Huulikalat (*Labridae; Symphodus* spp.)**
  Välimeren rannikon tyypillisiä kivikkokaloja, jotka rakentavat pesiä.
- **Serranot (*Serranus scriba, S. cabrilla*)**
  Pieniä petokaloja, jotka elävät hiekan ja kallioiden muodostamilla pohjilla.
- **Merisiilit (*Paracentrotus lividus, Arbacia lixula*)**
  Kivikkoympäristön tasapainon kannalta tärkeitä kasvinsyöjiä.
- **Meritähdet (*Asteroidea*)**
  Hyväkuntoisen merenpohjan ilmentäjiä.
- **Sienieläimet ja kalkkilevät (*Corallinaceae*)**
  Paikallaan eläviä eliöitä, jotka asettuvat seinämille, rakoihin ja holveihin.
- **Mustekalat (*Octopus vulgaris*)**
  Älykkäitä petoeläimiä, jotka hakeutuvat suojaan kallioihin ja onkaloihin.
- **Meribassit (*Dicentrarchus labrax*)**
  Kalastajien suuresti arvostamia petokaloja.

## Ekologisesti merkittävät lajit (herkät tai erikoistuneet)

- **Ruskomeriahvenet (*Epinephelus marginatus*)**
  Välimeren tunnusomaisia lajeja, jotka ovat herkkiä ylikalastukselle.
- **Abadejot ja lähilajit (*Dicentrarchus* spp. ym.)**
  Rauhallisten rannikkoalueiden petokaloja.
- **Pez limón -kalat (*Seriola dumerili*)**
  Ulappavesien petokaloja, jotka lähestyvät kallioita ravinnon perässä.
- **Rauskut (*Torpedo marmorata*)**
  Hiekkaisten ja matalien pohjien asukkaita.
- **Gorgoniat (useita lajeja)**
  Matalien kallioalueiden hyväkuntoisten ekosysteemien ilmentäjiä.
- **Riikinkukkomadot (*Sabella spallanzanii*)**
  Sameudelle herkkiä suodattajia ja hyvän ekologisen tilan merkkejä.

## Pelagiset kalat (vaeltavat parvet)

- **Sardinellit (*Sardinella* spp.)**
  Yhä yleisempiä; muodostavat tiiviitä parvia.
- **Sardellit (*Engraulis encrasicolus*)**
  Vaeltavat suurina parvina rannikon ohi keväällä ja syksyllä.
- **Bogat (*Boops boops*)**
  Hyvin yleisiä, aktiivisia ja helposti havaittavia vaihtelevilla pohjilla.
- **Piikkimakrillit (*Trachurus* spp.)**
  Petokaloja, jotka seuraavat pieniä pelagisia kalaparvia.

## Rannikolta havaittavat merilinnut

- **Suula (*Morus bassanus*)**
  Talvivieras, joka tunnetaan näyttävistä syöksysukelluksistaan.
- **Liitäjät (*Calonectris diomedea, Puffinus* spp.)**
  Alboránінmerelle tyypillisiä liitäviä merilintuja.
- **Tiirat (*Sterna* spp.)**
  Ketteriä kalastajia, jotka syöksyvät veteen lähellä rantaa.
- **Etelänharmaalokki (*Larus michahellis*)**
  Hyvin yleinen rannikkolintu ja ravinnonkäytöltään opportunisti.
- **Merimetso**
  Yleinen rantakadun läheisyydessä ja erinomainen sukeltaja.

## 5. Merinisäkkäät

- **Delfiinit (*Delphinus delphis, Tursiops truncatus*)**
  Saapuvat rannikon tuntumaan kalaparvien houkuttelemina.
- **Sillivalas (*Balaenoptera physalus*)**
  Maailman toiseksi suurin valaslaji; sen voi toisinaan nähdä maalta käsin sen vaeltaessa Gibraltarinsalmelle tai sieltä pois.

## Merikilpikonnat

- **Valekarettikilpikonna (*Caretta caretta*)**
  Leviää uusille alueille Välimeren lämpenemisen myötä.
  Ensimmäinen pesä havaittiin Fuengirolassa vuonna 2020.

---

## Suositus opettajille

Tämä lajiluettelo helpottaa tunnistustehtävien, luokkaprojektien, seinäjulisteiden, tehtäväkorttien, tutkimustöiden ja ohjattujen retkien suunnittelua. Aineistoa kannattaa täydentää opettajan sopiviksi katsomilla valokuvilla, kuvituksilla tai videoilla.